

Promemoria

Undantag från förlängning av tidsfrister i fråga om färdskrivare och förarkort samt tidsintervall för besiktning av fordon

---

Promemorians huvudsakliga innehåll

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/... av den xx februari 2021 om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och regelbundna fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden (EU:s nya omnibusförordning) innehåller bestämmelser om förlängning av vissa tidsfrister som finns i flera olika EU-rättsakter på transportområdet. I promemorian föreslås en förordning om undantag från förlängning av tidsfrister i fråga om färdskrivare och förarkort respektive besiktning av fordon. Förordningen innebär att bestämmelserna i EU:s omnibusförordning om förlängning av tidsfristen för att besikta färdskrivare och av fristerna för den behöriga myndigheten att förnya och ersätta förarkort samt förlängning av tidsfrister för besiktning av fordon inte ska tillämpas.

Förordningen föreslås träda i kraft den 6 mars 2021.

Innehållsförteckning

1	Förslag till förordning om undantag från förlängning av tidsfrister i fråga om färdskrivare och förarkort samt besiktning av fordon	3
2	EU:s omnibusförordningar.....	4
3	Tidsfristerna för att besikta färdskrivare och utfärda förarkort bör inte förlängas	5
4	Tidsfristerna för att besikta fordon bör inte förlängas.....	8
5	Ikraftträdande.....	10
6	Konsekvenser.....	11
6.1	Förslaget om besiktning av färdskrivare och utfärdande av förarkort.....	11
6.2	Förslaget om besiktning av fordon	12

1 Förslag till förordning om undantag från förlängning av tidsfrister i fråga om färdskrivare och förarkort samt besiktning av fordon

1 § Artiklarna 4.1–4.3, 5.1 och 5.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/... av den xx februari 2021 om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och regelbundna fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden, ska inte tillämpas.

Denna förordning träder i kraft den 6 mars 2021.

2 EU:s omnibusförordningar

På transportområdet finns i ett antal EU-rättsakter bestämmelser om giltighetstid för vissa handlingar och tidsfrister inom vilka vissa formaliteter eller förfaranden ska fullgöras. Spridningen av det nya coronaviruset och utbrottet av sjukdomen covid-19 innebär att det i vissa fall uppstår problem för företag och myndigheter på transportområdet att uppfylla de krav som finns i detta avseende. Mot denna bakgrund utarbetades Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/698 av den 25 maj 2020 om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och regelbundna fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden, i det följande kallad EU:s omnibusförordning. Omnibusförordningen innehåller bestämmelser som gjort det möjligt för medlemsstaterna att inte tillämpa vissa bestämmelser i förordningen. Regeringen har beslutat förordningen (2020:405) om undantag från förlängning av tidsfrister i fråga om färdskrivare och förarkort. Förordningen trädde i kraft den 4 juni 2020.

Eftersom smittspridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19 fortfarande pågår, har Europaparlamentet och rådet utarbetat ett förslag till förordning (EU) 2021/XXX av den YY februari 2021 om särskilda och tillfälliga åtgärder med anledning av covid-19-utbrottet avseende förnyelse av eller förlängning av giltigheten för vissa certifikat, intyg, bevis, körkort och tillstånd samt uppskjutande av vissa regelbundna kontroller och regelbundna fortbildningar inom vissa av transportlagstiftningens områden, i det följande kallad EU:s nya omnibusförordning. Förordningen är inte beslutad ännu. Förslaget till förordning i denna promemoria baseras på antagandet, att den slutliga lydelsen av EU:s nya omnibusförordning blir densamma som det nu utarbetade förslaget.

EU:s nya föreslagna omnibusförordning innehåller, liksom den tidigare, bestämmelser om förlängning av giltighetstider av vissa handlingar och förlängning av tidsfrister för att fullgöra vissa krav i EU-rättsakter på transportområdet. Även enligt EU:s nya omnibusförordning finns möjlighet för medlemsstaterna att besluta att inte tillämpa vissa av artiklarna i förordningen.

Två av de rättsakter som berörs av EU:s omnibusförordning är Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/45/EU av den 3 april 2014 om periodisk provning av motorfordons och tillhörande släpvagnars trafiksäkerhet och om upphävande av direktiv 2009/40/EG.

3 Tidsfristerna för att besikta färdskrivare och utfärda förarkort bör inte förlängas

Förslag: Bestämmelserna i EU:s nya omnibusförordning om förlängning av tidsfristen för att besikta färdskrivare och fristerna för den behöriga myndigheten att utfärda förarkort ska inte tillämpas.

Skälen för förslaget

Bestämmelser om tidsfrister för besiktning av färdskrivare samt förnyelse och ersättande av förarkort

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet innehåller bestämmelser om skyldigheter och krav i samband med konstruktion, installation, användning, provning och kontroll av färdskrivare vid vägtransporter.

Enligt artikel 23.1 i förordning (EU) nr 165/2014 ska färdskrivare besiktas regelbundet av godkända verkstäder och besiktning ska ske minst vartannat år. Förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m. innehåller bestämmelser som kompletterar bl.a. förordning (EU) nr 165/2014. Enligt 2 kap. 5 § första stycket i den förordningen ska besiktning av färdskrivarutrustning i fråga om fordon registrerade i Sverige utföras senast två år efter installation eller föregående besiktning av färdskrivaren enligt datum på färdskrivarens installationsskylt.

Ett färdskrivarkort är ett smartkort som är avsett att användas med färdskrivaren och som gör det möjligt för färdskrivaren att fastställa kortinnehavarens roll och som gör det möjligt att överföra och lagra data. Ett förarkort är ett färdskrivarkort som utfärdats av myndigheterna i en medlemsstat till en viss förare, som kan identifiera föraren och gör det möjligt att lagra data om förarens aktiviteter. Artiklarna 28 och 29 i förordning (EU) nr 165/2014 innehåller bestämmelser om förnyelse av förarkort och om stulna, förkomna eller defekta förarkort. Enligt artikel 28.3 ska den behöriga myndigheten tillhandahålla ett nytt kort före giltighetstidens utgång om ansökan om förnyelse gjorts inom viss tid. Om förarkortet skadas, inte fungerar på fullgott sätt, förkommer eller stjäls, ska föraren enligt artikel 29.4 inom viss tid ansöka om ett ersättningskort. Den behöriga myndigheten ska enligt samma bestämmelse tillhandahålla ett ersättningskort inom åtta arbetsdagar efter det att den har fått en detaljerad begäran om detta.

Bestämmelser i EU:s nya omnibusförordning om förlängning av tidsfrister i fråga om färdskrivare och förarkort

Artikel 4 i EU:s nya omnibusförordning innehåller bestämmelser om förlängning av tidsfrister i förordning (EU) nr 165/2014. Innebörden av artikeln är densamma som motsvarande artikel i den tidigare omnibusförordningen.

Av artikel 4.1 i EU:s nya omnibusförordning följer att en besiktning som enligt artikel 23.1 i förordning (EU) 165/2014 skulle ha behövt göras mellan den 1 september 2020 och den 30 juni 2021 ska göras senast tio månader efter den dag då den annars skulle ha behövt göras enligt den artikeln.

Artikel 4.2 och 4.3 i EU:s nya omnibusförordning innebär, trots vad som anges i artiklarna 28 och 29 i förordning (EU) 165/2014, att en behörig myndighet som mellan den 1 september 2020 och den 30 juni 2021 tagit emot en ansökan om nytt förarkort eller ersättningskort ska utfärda ett sådant kort senast två månader efter mottagandet av ansökan, under förutsättning att den skett inom den tid som anges i artikel 28.1 respektive 29.4.

Enligt artikel 4.6 i EU:s nya omnibusförordning får en medlemsstat som inte har drabbats av, och sannolikt inte kommer att drabbas av, svårigheter som gjort det praktiskt omöjligt att genomföra regelbundna besiktningar, förnya förarkort eller ersätta förarkort under perioden mellan den 1 september 2020 och den 30 juni 2021 till följd av de extraordinära omständigheter som orsakats av covid-19-utbrottet, besluta att inte tillämpa punkterna 1, 2 och 3 i artikel 4. Medlemsstaten ska dock först underrätta Europeiska kommissionen, som i sin tur ska underrätta de övriga medlemsstaterna om detta och offentliggöra ett tillkännagivande i Europeiska unionens officiella tidning.

Bestämmelserna om förlängning av tidsfrister fråga om färdskrivare och förarkort ska inte tillämpas

Inför ikraftträdandet av den tidigare omnibusförordningen framkom inga indikationer från verkstäder eller andra parter, exempelvis utbildare för färdskrivarverkstäder, att det skulle finnas några svårigheter att genomföra regelbundna besiktningar av färdskrivare inom de gällande tidsfristerna. Det har heller inte framkommit att det skulle finnas några sådana svårigheter sedan förordningen om undantag från förlängning av tidsfrister i fråga om färdskrivare och förarkort trädde i kraft den 4 juni 2020. Det bör därmed även nu finnas goda möjligheter att inom den tid som föreskrivs i 4 kap. 5 § förordningen (2004:864) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m. besikta färdskrivarutrustning. Det är möjligt att enligt EU:s nya omnibusförordning besluta att förlängda tidsgränser inte ska gälla i det här fallet. I fråga om fordon registrerade i Sverige innebär det därför att besiktning av färdskrivarutrustning ska utföras senast två år efter installation eller föregående besiktning av färdskrivaren enligt datum på färdskrivarens installationsskylt.

Tillämpningen av förlängningen av fristen kan däremot innebära problem i vissa avseenden, bl.a. när det gäller de företagskontroller som Transportstyrelsen utför på kör- och vilotidsområdet. En färdskrivare kalibreras alltid vid besiktningen för att säkerställa att korrekta uppgifter registreras. Två år har ansetts vara ett lämpligt intervall för att kunna garantera att systemet fungerar på rätt sätt. Om tidpunkten för kalibrering skjuts fram, innebär det en risk för att färdskrivaren registrerar uppgifter felaktigt. Exempelvis finns det risk för att den klocka som finns inbyggd i färdskrivaren drar sig och därmed registrerar felaktiga kör- och vilotider. Kalibreringsdatumet används dessutom av många av de system som

analyserar färdskrivaruuppgifter (både hos kontrollmyndigheter och företag) exempelvis för att kontrollera om utrustningen är besiktad i rätt tid och för att ge en varning om tvåårsintervallet håller på att överskridas. Den kontrollfunktionen kommer att sättas ur spel om undantaget tillämpas, vilket leder till ytterligare moment vid Transportstyrelsens företagskontroller och företagens egenkontroller. För Transportstyrelsen kan det få konsekvenser för kontrollförfarandet så långt som till slutet av 2023. För företagen kan det innebära att de inte får de varningssignaler de förväntar sig för kommande besiktning och därför försummar att utföra besiktning i tid.

I fråga om förnyelse av förarkort eller vid ersättning av förarkort har det inte heller nu framkommit att de tidsfrister som föreskrivs i förordning (EU) nr 165/2014 inte skulle kunna hållas. Transportstyrelsen har uppgett att de hittills inte har haft några problem med att utfärda eller ersätta förarkort i tid och att de inte heller ser att det skulle uppstå några sådana problem före den 30 juni 2021. Även i detta avseende finns möjlighet att besluta att de förlängda tidsgränserna i EU:s nya omnibusförordning inte ska gälla. Det innebär att Transportstyrelsen vid ansökan om förnyelse eller ersättning av förarkort ska iaktta de tidsfrister som anges i artiklarna 28 och 29 i förordning (EU) 165/2014.

Att tillämpa de aktuella bestämmelserna i förordningen trots att förarkorten utfärdas som vanligt kan innebära problem. Av EU:s nya omnibusförordning framgår att föraren fram till dess att ett nytt förarkort har utfärdats får tillämpa artikel 35.2 i förordning (EU) nr 165/2014. Den bestämmelsen reglerar en s.k. reservrutin som innebär att föraren under vissa förhållanden manuellt får ange uppgifter om körningen. Mot bakgrund av att förarkort alltså kan utfärdas utan problem saknas förutsättningar att utnyttja reservrutinen. För att undvika missförstånd, dvs. att förare och företag tillämpar reservrutinen trots att detta inte är tillåtet, bör bestämmelsen i EU:s nya omnibusförordning i fråga om förarkort inte tillämpas.

I enlighet med vad som anförs ovan ska möjligheten enligt artikel 4.6 i EU:s nya omnibusförordning att inte tillämpa de förlängda tidsfristerna i fråga om färdskrivare och förarkort utnyttjas. I lagen (1975:88) med bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer finns bestämmelser med bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter på transportområdet. Enligt 1 § 14 i den lagen får regeringen meddela föreskrifter som avses i 8 kap. 2 § första stycket 2 eller 3 i regeringsformen, om föreskrifterna gäller kör- och vilotider vid vägtransporter eller färdskrivare. Den aktuella regleringen kan därmed placeras i förordning. De förlängda fristerna i EU:s nya omnibusförordning gäller för en begränsad tidsperiod. En bestämmelse om att artiklarna 4.1–4.3 i EU:s nya omnibusförordning inte ska tillämpas placeras därför lämpligen i en egen förordning.

4 Tidsfristerna för att besikta fordon bör inte förlängas

Förslag: Bestämmelserna i EU:s nya omnibusförordning om förlängning av tidsfristen för att besikta fordon ska inte tillämpas.

Skälen för förslaget

Bestämmelser om tidsfrister för besiktning av fordon

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/45/EU av den 3 april 2014 om periodisk provning av motorfordons och tillhörande släpvagnars trafiksäkerhet och om upphävande av direktiv 2009/40/EG innehåller bestämmelser om minimikrav för periodiska trafiksäkerhetsprovningar, dvs. periodiska kontrollbesiktningar, av fordon som används på allmän väg. Bestämmelserna är genomförda i fordonslagen (2002:574) och fordonsförordningen (2009:211). Av 2 kap. 9 § fordonslagen framgår att kontrollbesiktning sker för att kontrollera att ett fordon inte har försämrats i otillåten grad beträffande föreskrivna krav i fråga om den beskaffenhet och utrustning som är av betydelse från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt och att fordonet uppfyller föreskrivna krav till skydd för liv och hälsa.

Enligt artikel 5.1 i direktiv 2014/45/EU ska fordon bli föremål för en trafiksäkerhetsprovning med det minsta intervall som anges i artikeln. Tidsintervallen för periodisk kontrollbesiktning (trafiksäkerhetsprovning) av fordon framgår av 6 kap. fordonsförordningen. Tidsintervallen varierar beroende på fordonsslag, fordonets ålder och tidpunkten för föregående kontrollbesiktning. Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på periodiskt återkommande kontrollbesiktning av fordon som används under speciella förhållanden.

Enligt artikel 8 i direktiv 2014/45/EU och punkt 8 i bilaga II till direktivet ska det provningscentrum som utfört en trafiksäkerhetsprovning utfärda ett trafiksäkerhetsintyg för fordonet. Vidare ska provningscentrumet enligt artikel 10.1 i direktiv 2014/45/EU utfärda ett bevis på att ett fordon genomgått en godkänd provning. I Sverige utfärdas inte specifika trafiksäkerhetsintyg, men kontrollbesiktningen dokumenteras digitalt av besiktningsorganet. Ett bevis på godkänd besiktning skrivs ut och tillhandahålls.

Bestämmelser i EU:s nya omnibusförordning om förlängning av tidsfrister i fråga om besiktning av fordon

Artikel 5 i EU:s nya omnibusförordning innehåller bestämmelser om förlängning av tidsfrister i direktiv 2014/45/EU.

Av artikel 5.1 i EU:s nya omnibusförordning följer att tidsfristerna för trafiksäkerhetsprovningar av fordon, som enligt artikel 5.1 i direktiv 2014/45/EU annars skulle ha behövt genomföras mellan den 1 september 2020 och den 30 juni 2021, ska anses vara, eller ha blivit, förlängda med tio månader.

Enligt artikel 5.6 i EU:s omnibusförordning får en medlemsstat som inte har drabbats av, och sannolikt inte kommer att drabbas av, svårigheter som gjort det praktiskt omöjligt att genomföra regelbundna besiktningar under

perioden mellan den 1 september 2020 och den 30 juni 2021 till följd av de extraordinära omständigheter som orsakats av covid-19-utbrottet, besluta att inte tillämpa punkterna 1 och 2 i artikel 5. Medlemsstaten ska dock först underrätta Europeiska kommissionen, som i sin tur ska underrätta de övriga medlemsstaterna om detta och offentliggöra ett tillkännagivande i Europeiska unionens officiella tidning.

Bestämmelserna om förlängning av tidsfrister i fråga om besiktning av fordon

Sverige tillämpade möjligheten till förlängd tidsfrist för kontrollbesiktning enligt den tidigare omnibusförordningen. Det innebär att fordon med inställelseperiod för kontrollbesiktning fr.o.m. den 1 februari 2020 t.o.m. den 31 augusti 2020 fick det sista inställedatumet förlängt med sju månader. Någon ytterligare förlängning av tidsfristen har efter detta inte begärts från Sverige.

En del av effekterna har kunnat utvärderas inför hanteringen av den nya omnibusförordningen. Från den tidigare förlängningen finns erfarenheten att fordonsägare som är 70 år eller äldre, vilka anses tillhöra en specifik riskgrupp för covid-19, i högre grad har besiktat sina fordon inom ordinarie period än fordonsägare med lägre ålder. Man kan också konstatera att företagsägda fordon i högre grad har utnyttjat förlängningen än privatägda.

Bedömningen är att det trots pandemin har varit och är möjligt för medborgare och företag att kontrollbesikta fordon inom ordinarie besiktningensintervall i Sverige. Besiktningensorganen har sedan mars 2020 vidtagit flera åtgärder som minimerar smittspridningsrisken vid besiktning, i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Åtgärderna innebär att fordonsägare som ska besikta inte behöver komma i fysisk kontakt med någon annan person eller med besiktningstekniker. Åtgärderna har inte inneburit några hinder för fordonsägaren att kunna besikta sitt fordon. Vissa besiktningstationer har också erbjudit hämtning och lämning av fordon för besiktning vilket i stället kan ha förbättrat tillgängligheten.

Fordonsbesiktningensbranschens (FBB) samlade bedömning är att det inte finns, eller har funnits, någon utbredd oro hos kunderna för coronaviruset i samband med besiktningen. Kundtjänststatistik från ett av de större besiktningensorganen visar att andelen samtal som handlar om covid-19 i snitt är mindre än 1 procent. Som mest har, under vissa perioder, andelen varit 2 procent. Oroliga kunder har också möjlighet att höra av sig till besiktningensorganen och få individuellt anpassad hantering i samband med en besiktning. Sedan den tidigare omnibusförordningen började tillämpas har förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 och Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:2) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 trätt i kraft. Det innebär att det kan finnas möjligheter för besiktningensbranschen att med stöd av dessa författningar vidta ytterligare åtgärder.

Antalet dispensansökningar till Transportstyrelsen med begäran om förlängd inställelse för kontrollbesiktning på grund av covid-19 är litet. Cirka 15 ansökningar har bedömts efter sommaren 2020. Det visar att

möjligheten att utföra besiktningar är god. Transportstyrelsens kundtjänst för besiktningsfrågor har under det senaste halvåret haft något högre belastning än föregående år. Det finns dock ingen statistik på hur stor andel av frågorna som berör svårigheter att besikta med anledning av covid-19.

Erfarenheten från tidigare genomförd förlängning av inställetiden är att över 70 procent av fordonsägarna antas utnyttja en förlängning. Ett införande av ny förlängning enligt förslaget till ny omnibusförordning innebär en minskning av ca 1 720 000 besiktningar under perioden mars till och med juni 2021.

Eftersom flera parametrar är okända, har det inte varit möjligt att få fram ett användbart underlag för att kunna bedöma försämrad trafiksäkerhet eller miljöpåverkan från fordonsbrister under denna period. Inte heller uppgifter om att fordon har belagts med körförbud på grund av utebliven besiktning finns tillgängliga.

Det har hittills inte uppstått något kapacitetsproblem hos besiktningsstationerna under året beroende på förlängningen av tidsfristen, dock har de flesta av de fordon som fått förlängd inställetid (till januari–mars 2021) ännu inte besiktats. Antagandet är att kapaciteten ändå kommer vara tillräcklig under perioden.

Det bör därmed även nu finnas goda möjligheter att inom den tid som föreskrivs i 6 kap. fordonsförordningen besikta fordon. Det är därför möjligt att enligt EU:s nya omnibusförordning besluta att förlängda tidsfrister inte ska gälla i det här fallet. Bestämmelserna om förlängning av giltighetstiden för trafiksäkerhetsintyg är inte tillämplig och behöver inte regleras i svensk rätt.

I enlighet med vad som anförs ovan ska möjligheten enligt artikel 5.6 i EU:s nya omnibusförordning att inte tillämpa de förlängda tidsfristerna i fråga om besiktning av fordon utnyttjas. De hittills gällande reglerna på området ska alltså gälla oförändrade. I fråga om fordon registrerade i Sverige innebär det att fordon ska besiktas med de tidsintervall som framgår av 6 kap. fordonsförordningen. Enligt 5 kap. 8 § fordonslagen (2002:574) får regeringen bl.a. meddela föreskrifter om fordons beskaffenhet, utrustning och de kontrollformer som när det gäller kontrollens omfattning. Den aktuella regleringen kan därmed placeras i en förordning. De förlängda fristerna i EU:s nya omnibusförordning gäller för en begränsad tidsperiod. En bestämmelse om att artiklarna 5.1 och 5.2 i EU:s nya omnibusförordning inte ska tillämpas kan lämpligen placeras i samma förordning som reglerar att artiklarna 4.1–4.3 inte ska tillämpas.

5 Ikraftträdande

Förslag: Förordningen ska träda i kraft den 6 mars 2021.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 19 i EU:s omnibusförordning träder förordningen i kraft dagen efter att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning och ska tillämpas åtta dagar efter ikraftträdandet.

Artiklarna 4.6 och 5.5, som innehåller möjligheten för medlemsstaterna att besluta att inte tillämpa bestämmelserna i artiklarna 4.1–4.3, 5.1 och 5.2 om förlängning av tidsfristerna i fråga om färdskrivare och förarkort respektive besiktning av fordon, ska dock tillämpas från ikraftträdandet. Den föreslagna förordningen ska träda i kraft senast samma dag som bestämmelserna om förlängning av tidsfristerna i EU:s omnibusförordning ska börja tillämpas, vilket beräknas vara den 6 mars 2021. Den föreslagna förordningens ikraftträdandet sätts lämpligen till den 6 mars 2021.

6 Konsekvenser

6.1 Förslaget om besiktning av färdskrivare och utfärdande av förarkort

Bedömning: Förslaget om besiktning av färdskrivare och utfärdande av förarkort bedöms minska risken för att transportföretag och förare begår överträdelse av regleringen av kör- och vilotider och färdskrivare. Förslaget medför inga negativa ekonomiska eller verksamhetsmässiga konsekvenser för transportföretag eller företag som utför besiktning av färdskrivare. Förslaget bedöms inte heller påverka smittspridningen av covid-19 eller medföra negativa konsekvenser för samhällsviktiga transporter.

Förslaget medför inga ekonomiska eller verksamhetsmässiga konsekvenser för Polismyndigheten eller Transportstyrelsen.

Skälen för bedömning: Förslaget innebär att de tidsfrister för besiktning av färdskrivare som finns i förordning (EU) nr 165/2014 och förordning (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m., liksom de frister som gäller för Transportstyrelsen i fråga om förnyelse och ersättande av förarkort, alltjämt ska gälla.

I fråga om färdskrivare innebär förslaget att besiktning av färdskrivare som används i fordon inom yrkestrafiken fortsatt ska ske inom nu gällande tidsintervall, dvs. vartannat år. Detta väntas minska risken för transportföretagen att göra fel och att extra kontrollrutiner slipper upprättas för de analysystem som använder kalibreringsdatumet för kontroll av utrustningen. I fråga om förarkort innebär förslaget att Transportstyrelsen ska utfärda och ersätta förarkort enligt nu gällande tidsfrister och att förare ska använda de förarkort som utfärdas på sedvanligt sätt och inte utnyttja den s.k. reservrutinen som innebär manuell registrering av uppgifter. Detta väntas också minska risken för förare att begå överträdelse av regleringen. Förslagen medför inga negativa konsekvenser för svenska transportföretag eller förare.

Polismyndighetens och Transportstyrelsens verksamheter påverkas inte av förslaget. Myndigheterna behöver därför inte tillföras medel.

6.2 Förslaget om besiktning av fordon

Bedömning: Förslaget om besiktning av fordon bedöms säkerställa att Sverige fortsatt har en fungerande besiktningssamverkan som syftar till att fordonen på vägarna lever upp till de krav som ställs. Förslagen innebär att fordonsägare fortsatt måste ta ett ansvar för att minimera risken för smitta i samband med besiktning av sitt fordon.

Förslaget medför inga ekonomiska eller verksamhetsmässiga konsekvenser för Polismyndigheten eller Transportstyrelsen.

Skälen för bedömningen

Konsekvenser av att inte genomföra förlängning av tidsintervallen för besiktning av fordon

Förslaget innebär att de tidsintervall som anges i direktiv 2014/45EU och i fordonsförordningen (2009:211) fortfarande ska gälla och att besiktning av fordon därmed ska ske i enlighet med bestämmelserna i fordonsförordningen (2009:211). Bedömningen är att Sverige i dagsläget inte är berört av det som artikel 5 i nya omnibusförordningen avser att lösa. Med hänsyn till nuvarande och tidigare åtgärder som vidtagits av regeringen, myndigheter och besiktningssamverkan för att förebygga eller begränsa spridningen av covid-19, är det praktiskt möjligt för enskilda och företag att kontrollbesikta fordon inom ordinarie besiktningssamverkan.

Sverige tillämpade möjligheten till förlängd tidsfrist för kontrollbesiktning enligt den tidigare omnibusförordningen. Fordon med inställelseperiod för kontrollbesiktning fr.o.m. den 1 februari 2020 t.o.m. den 31 augusti 2020 fick det sista inställelsedatumet förlängt med 7 månader. Någon ytterligare förlängning av tidsfristen har efter detta inte begärts.

Enligt uppgifter från vägtrafikregistret i juni 2020 hade lite drygt 700 000 lätta fordon och knappt 30 000 tunga fordon i trafik sin ordinarie inställelsetid under perioden med förlängd tidsfrist. Siffran omfattar inte de fordon som vid statistikuttaget redan besiktats enligt ordinarie inställelsetid. Av dessa har möjligheten till förlängning utnyttjats för 75 procent av de lätta fordonen och 67 procent av de tunga fordonen. Av uppgifterna framgår att fordonsägare med ålder 70 år eller äldre, vilka anses tillhöra en specifik riskgrupp för covid-19, i högre grad har besiktat sina fordon inom ordinarie period än fordonsägare i lägre ålder. För lätta personbilar har 57 procent privata fordonsägare som är 70 år eller äldre utnyttjat förlängningen medan motsvarande siffra för fordonsägare under 70 år är 73 procent. Företag har i högre grad utnyttjat förlängningen för sina fordon än privatpersoner. Även ägarna till många säsongsbetonade fordon, som husbilar och motorcyklar, har valt att utnyttja förlängningen. Transportstyrelsen justerade framflyttning av datumen i vägtrafikregistret den 29 juni 2020, dvs. ca en månad efter att beslutet om förlängd tidsfrist trädde i kraft. Eftersom många fordonsägare förlitar sig på vägtrafikregistrets uppgifter om senaste inställelseperiod kan denna fördröjning ha spelat in när det gäller antalet fordon som utnyttjat förlängningen.

Att fortsätta bedriva besiktningens verksamhet som vanligt bedöms inte leda till några kapacitetsproblem.

Dispensärenden till Transportstyrelsen till följd av covid-19 bedöms ligga på samma nivå som under hösten 2020. De enskilda som hör av sig och önskar förlängd inställelseperiod bedöms kunna hanteras genom det förfarande för att minimera smittspridning som tillämpas inom besiktningens verksamhet.

Transportstyrelsen gör bedömningen att varken trafiksäkerheten eller miljön har påverkats negativt på ett påtagligt sätt av att den ordinarie inställelsetiden tidigare förlängts med sju månader. Däremot kan en ytterligare förlängning av den ordinarie inställelsetiden få negativa konsekvenser, jfr nedan.

Polismyndighetens och Transportstyrelsens verksamheter påverkas inte av förslaget. Myndigheterna behöver därför inte tillföras medel.

Konsekvenser av att genomföra förlängning av tidsintervallen för besiktning av fordon

Om en förlängning av intervallen sker med stöd av den nya omnibusförordningen, finns en risk för problem med besiktningens kapacitet. Införande av ny förlängning innebär en minskning med ca 1 190 000 besiktningar under perioden februari till och med april 2021. Normalt är antalet besiktningar per arbetsdag mellan 20 000 och 30 000. Antalet antas sjunka till mellan 7 000 och 10 000 besiktningar per dag. Uppgifterna bygger på scenariot att fordon med tidigare förlängd inställelsetid inom den nya referensperioden får ytterligare förlängning. När de besiktningar som skjutits upp ska hanteras parallellt med de fordon som har sin ordinarie inställelsetid under samma period kan besiktningstationerna få kapacitetsproblem. Den tidigare förlängningen innebär i praktiken inga större kapacitetsproblem, men en förlängning enligt datumen i det nya förslaget till omnibusförordning kan denna gång bli mer kritisk beroende på skillnader i när fordons ordinarie inställelседatum inträffar.

Fordonsbesiktningens bransch (FBB) bedömer att den dagliga besiktningens volymen kan uppgå till 40 000 i genomsnitt under augusti och september vilket är 33 procent högre än den högsta dagsvolym som besiktningens organen hanterar i normala fall. Uppgifterna bygger även här på scenariot att fordon med tidigare förlängd inställelsetid inom den nya referensperioden får ytterligare förlängning. Volymen ska hanteras i samband med att besiktningens organen har behövt permittera och kanske även säga upp personal. FBB bedömer att det inte är aktuellt med nyanställningar för att hantera en kraftigt ökad besiktningens volym givet det osäkra ekonomiska läge som kommande undantag från besiktning kan föranleda. Enligt FBB kan besiktningens organ tvingas att tillfälligt stänga stationer för att hantera de minskade intäkterna vilket lokalt kan leda till sämre tillgänglighet.

Regelverket ställer krav på att besiktningstekniker ska ha varit yrkesverksamma en viss tid per år. FBB anser att en effekt av ett förnyat undantag från besiktning kan innebära problem med teknikernas certifieringar. FBB anser även att den osäkerhet som en förlängd inställelsetid orsakar riskerar att försena eller förhindra investeringar i nyetableringar på mindre orter.

Sammantaget bedöms det att tillgängligheten till besiktning riskerar att försämrans vid en förlängning enligt artikel 5 i det nya förslaget till omnibusförordning. Det kan periodvis och regionvis bli brist på besiktningstider.

Att fordon med tidigare förlängd inställetid inom den nya referensperioden får ytterligare en förlängning med tio månader innebär att fordonet kan få ett längre besiktningintervall än vad gällande EU-direktiv föreskriver. Det finns inte tillräckliga uppgifter för att dra slutsatser om huruvida trafiksäkerhet och miljö påverkas. Det kan dock inte uteslutas att ett längre besiktningintervall påverkar trafiksäkerhet och miljö negativt.

I normalläget får ca 500 fordon per månad körförbud direkt vid besiktning på grund av allvarliga brister. Det är främst tunga fordon som underkänns vid besiktning, vissa månader upp till 40–45 procent av tunga lastbilar och släpvagnar. Retroaktiviteten i omnibusförordningen innebär att fordon som tidigare belagts med körförbud med anledning av utebliven periodisk kontrollbesiktning kan bli tillåtna att framföra i trafik igen.